

LANDSFORENINGEN LEVENDE HAV

The Danish Society for A Living Sea

Norrdjursland den 7. november 2016.

Uddybning til pressen angående to planlagte havbrug ud for Glatved og SØ for Glatved (Hjelm Havbrug).

Levende Hav har opnået aktindsigt og derved fået oplysninger om projekterne og i den forbindelse også erfaret, at der endvidere er planer om at placere et havbrug SW for Anholt.

De tre planlagte havbrug vil til sammen udlede 400 tons nitrat eller det samme, som et bysamfund på 90.000 mennesker. De 300 tons (svarende til hen ved 70.000 menneskers forurening) vil hidrøre det planlagte havbrug ved Glatved og Hjelm Havbrug. Strømmen langs Djurslands østlige kyst løber 3 ud af 4 dage mod nord, så denne forurening vil for en stor del havne langs Norddjurslands kyster, herunder badestrande. Udledningerne vil naturligvis også have negativ indflydelse på fugle- og fiskeliv, på fiskeri og forskellige former for turisme. Der er altså god grund til, at ikke mindst Norrdjurs Kommune forholder sig kritisk til denne sag. Vi skal i øvrigt også pege på det problematiske i, at det såkaldte "Hjelm Havbrug" muligvis bliver behandlet af Syddjurs Kommune, således, at projekterne ikke bliver set i en helhed.

I det hele taget bør planerne have interesse for alle borgere på Djursland.

Angående Glatved Havbrug:

Placering:

En af de store farer for udslip fra havbrug fremkommer, hvis fartøjer kolliderer med burene. Særlig i sommerhalvåret passerer mange, herunder større, lystfartøjer kysten ud for Glatved i omkring en sømils afstand. Placeringen er jo tæt ved en pynt, som fartøjerne skal passere. Før eller senere må påregnes en påsejling med stort udslip af opdrætsfisk til følge.

Anlægget vil i tilfælde af kuling eller storm fra østlige retninger være særdeles sårbart for en kombination af strøm og høj sø. Bølgerne har frit løb tværs over Kattegat og kan nå en betydelig højde. Det øger risikoen for beskadigelser af burene og dermed udslip.

Fra SØ-hjørnet af det planlagte Glatved Havbrug til NV-hjørnet af det ligeledes planlagte Hjelm Havbrug med reelt samme ejer er der kun 2 sømil. Der er altså i virkeligheden tale om ét projekt med udledning af i alt 300 tons Nitrat og 36 tons fosfor.

Forbrug af kobber:

Hemmedvej 59., DK8585 Glesborg. +45 20487421

www.levende-hav.dk llh@levende-hav.dk Formand: knud@levende-hav.dk

LANDSFORENINGEN LEVENDE HAV

The Danish Society for A Living Sea

Kobber er skadeligt for havmiljøet. Forbruget på 1.800 kg. synes stort og den beregnede afgivelse på 360 kg. må siges at være usikker.

Medicinforbrug:

Det er vanskeligt for ikke farmaceuter at bedømme. Men et hvert medicinudslip til havmiljøet må anses som meget betænkeligt. Dette understreges af de resistensproblemer, som netop nu diskuteres inden for husdyrbrug på land. Man bør som minimum kræve, at Miljøstyrelsen udpeger en uvildig medicin- og resistenskyndig til at godkende den til firmaet tilknyttede "fiskedyrlæges" dispositioner.

Forurening:

Glatved Havbrug opgives at ville udlede 200 tons Nitrat og godt 25 tons Fosfor årligt. (som en by med 45.000 indbyggere).

Det opgives, at strømmen i området er forholdsvis hård og, at der derved vil foregå en stor spredning af forureningen. Af interesse for borgerne i Norddjurs Kommune er det, at det forurenede havvand føres langs kysten forbi det for kystfiskeriet vigtige Havknude Flak. Strømmen øges forbi Fornæs, hvorpå den igen bliver noget svagere i Gjerrild Bugt, hvor forureningen vil kunne være til alvorlig gene for det tangprojekt, som er under opbygning her. Der er heller ikke taget højde for strømforholdene nord for Djursland. Her bliver strømmen mere og mere slæk og en del af de forurenede vandmasser løber nord om grunden "Tangen", først vestpå, derpå sydpå langs de grunde udmundinger af Mariager og Randers Fjorde, for til sidst at løbe østpå forbi Stavshoved. Man kalder det "bagvand". Man må frygte, at iltsvind igen vil opstå nord for Djursland, som det har været tilfældet tidligere. De lavvandede områder ud for Norddjursland har altid været opvækstområder for fisk. På den anden side har farvandet vist sig følsomt over for forurening, hvilket har vist sig som fravær af fisk i længere perioder. En periode, hvor rødspætterne ud for Djursland har været i dårlig stand og derfor ikke har kunnet sælges til priser, som er gældende i andre dele af landet, lader til at være overstået nu, men det viser, hvor sårbart forurening er for fiskelivet i dette lavvandede område.

Der tales om et såkaldt "råderum" i forhold til målsætningen i de aktuelle vandmiljøplaner. Men i beregningerne af dette råderum, som Ministeriet for Fødevarer og Miljø fremkommer med, er der så vidt vi kan se ikke taget højde for de af de menneskeskabte klimaændringer fremkomne temperaturstigninger. Alle, der beskæftiger sig med havmiljøet ved, at selv små temperaturstigninger afføder en mærkbar øget tendens til algeopblomstring med deraf følgende iltsvind og fiskedød. Levende Hav afviser på det skarpeste, at man tager chancer på havmiljøets vegne. Det må også tilføjes, at det er en hån med borgerne også på Djursland, at de forbedringer, der er opnået ved ko-

Hemmedvej 59., DK8585 Glesborg. +45 20487421

www.levende-hav.dk llh@levende-hav.dk Formand: knud@levende-hav.dk

LANDSFORENINGEN LEVENDE HAV

The Danish Society for A Living Sea

lossale investeringer i rensningsanlæg m.v. sættes over styr på denne måde. Levende Hav må henvise til, at man kan etablere bassiner på land til fiskeopdræt nær havet, hvor man indpumper friskt havvand og derpå sender det forurenede vand gennem et rensningsanlæg, inden vandet ledes ud i havet igen. Kommunen kunne for en rimelig pris tilbyde arealer til dette i forbindelse med Grenå Havn.

Norddjurs skal også leve af turisme. Det vil ikke være gavnligt, hvis "Det blå Flag" skal hales ned ved strandene ved Grenå, Bønnerup og Fjellerup. Mange turister søger Djursland på grund af vor smukke natur – ikke mindst den kystnære natur. Sportsfiskerturisterne vil ikke bryde sig om store mængder regnbueørreder, som søger mod kysterne og måske op i åer og kanaler. Ej heller fugleinteresserede vil sympatisere med, at hele det store fuglebeskyttelsesområde nord for Djursland vil blive negativt påvirket af stærkt forurenede fiskeopdræt.

Endelig bør det være Norddjurs Kommunes prioritet at fremme et sundt havmiljø ud for Djurslands kyster således, at det kystnære erhvervsfiskeri igen kan blomstre op til glæde ikke alene for fiskerne, men også for livet på kommunens tre fiskerihavne til gavn for turismen og lokalbefolkningen i det hele taget.

Hjelm Havbrug: I dette afsnit nævnes kun faktorer, som er specielle for denne ansøgning. I øvrigt gælder alt i forbindelse med Glatved Havbrug også for Hjelm Havbrug, blot er kapaciteten den halve. Men begge projekter bør ses i sammenhæng. Reelt er det den samme ejer og de to brug ligger kun ca. 2 sømil fra hinanden.

Placering:

Der sejler en hel del fragttrafik henholdsvis sydvest på og Nordøst på gennem Hjelm dyb. På kursen øst om øst-kompasafmærkningen ud for Havknu-de Flak og sydpå vesten om den røde lysbøje i den nordlige ende af Hjelm Dyb vil kursen ramme eller komme ganske tæt på Hjelm Havbrug. Dette øger betragteligt chancen for påsejling af større erhvervsfartøjer (og naturligvis også lystbåde). En sådan situation skønnes at være endog særdeles sandsynlig.

Miljøpåvirkning:

De lange meget tekniske udredninger og paralleliseringer til Endelave Havbrug er besnærende, men det rører ikke ved, at Hjelm Havbrug vil udlede 100 tons nitrat eller det samme som 23.000 mennesker årligt + mere end 10 tons fosfor. Disse stoffer fortyndes naturligvis, men virkningen af dem forsvinder ikke. Kattegat belastes. Igen må vi ikke glemme, at det ikke var for at skaffe

Hemmedvej 59., DK8585 Glesborg. +45 20487421

www.levende-hav.dk llh@levende-hav.dk Formand: knud@levende-hav.dk

LANDSFORENINGEN LEVENDE HAV

The Danish Society for A Living Sea

plads til havbrugsforurening, at landets borgere har ofret milliarder på rensningsanlæg.

Anholt Havbrug:

Her er der kun ansøgt om placeringstilladelse. Det virker umiddelbart tåbeligt, at anlægget søges placeret nær ved det sydøstlige hjørne af Anholt Vindmøllepark. Her passerer Anholtfærgen dagligt forbi mindst 2 gange og i sommerhalvåret passerer et væld af større lystfartøjer forbi, når de skal anløbe den populære havn på Anholt. Placeringen er også ganske nær "Potterrenden", hvor tungerne passerer frem og tilbage forår og efterår. Ofte stopper tungerne op her i den relativt dybe rende og kan være meget meget talrige, inden de rette betingelser er til stede for at trække henholdsvis ind på grundere vand eller om efteråret ud på dybere. Måske kan tungerne påvirkes af den lokale forurening et havbrug, som vil være på størrelse med Hjelm Havbrug.

Hemmedvej 59., DK8585 Glesborg. +45 20487421

www.levende-hav.dk llh@levende-hav.dk Formand: knud@levende-hav.dk